

1928 februári árstatisztikai és pénzügyi jelzőszámok.

Indices de statistique de prix et de finances pour février 1928 en Hongrie.

1. Áralakulás.

Formation de prix.

Résumé. En février, l'indice des prix de gros de Hongrie a baisse de 135 à 134, soit d'un point, l'indice des matières d'industrie et objets fabriqués ayant diminué surtout par suite de la baisse de cuir, survenue après une tendance ferme durant des mois. Somme toute, l'indice d'industrie est tombé de 142 à 140; par contre, celui des articles d'alimentation et produits agricoles s'est élevé de 125 à 126.

L'indice du coût de la vie a très peu changé. Y compris le loyer, il a baissé de 112·3 à 112·1; sans le loyer, de 124 à 123·7.

*

A nagykereskedelmi árak indexszáma február folyamán 135-ről 134-re esett. Az indexszám csökkenését az ipari anyagok és termékek csoportjában jelenkező áresések idézték elő. Jelentékeny csökkenés mutatkozott első sorban a bőr-áraknál, melyeknek több hónapon át szakadatlanul tartó emelkedése februárban végre megszűnt. Az áresés elég jelentékeny volt és kiterjedt úgy

Magyar nagykereskedelmi árak indexszámai.

Indices des prix de gros en Hongrie.

(1913 = 100)

Időpont Epoque	Élelmezési cikkek és mezőgazd. termékek — Produits agricoles et alimentaires	Ipari anyagok és termékek — Matières nécessaires à l'industrie, produits d'industrie	Nyersanyagok — Matières premières	Gyártmányok — Produits fabriqués	Belföldi árak — Marchandises de Hongrie	Külföldi árak — Marchandises étrangères	Összes árak — Ensemble des marchandises
1924 XII/31	156	163	166	154	157	166	160
1925 XII/31	120	138	128	132	120	150	130
1926 XII/31	120	130	125	128	120	139	126
1927 II/28	127	130	126	132	125	137	129
III/31	125	130	125	132	124	136	128
IV/30	127	133	129	132	128	136	130
V/31	130	136	135	132	131	137	133
VI/30	128	137	134	132	131	137	133
VII/31	126	138	134	132	130	138	133
VIII/31	125	141	136	131	130	141	134
IX/30	123	141	136	130	130	140	133
X/31	125	139	138	128	130	138	133
XI/30	124	141	137	129	131	139	133
XII/31	127	141	141	130	134	138	135
1928 I/31	125	142	139	130	134	136	135
II/29	126	140	137	130	133	134	134

a nyersbőrökre, mint a készbőrökre az alábbi adatok szerint:

	Ár pengőben 1928 I.	1928 II.	A csökkenés aránya
Nyers marhabőr kg	2·40	1·85	22·9%
Nyers borjubőr kg	3·90	3·52	9·7%
Talpbőr kg	7·70	7·40	3·9%
Felsőbőr □-láb	2·25	2·10	6·7%

Különösen feltűnő a nyers marhabőr árának nagyarányú visszaesése, mely jelentősen felülmulta a borjubőr csökkenési arányát. Amennyiben a nyersbőr-árak csökkenése folytatódik, a készbőr-árak további lanygulása is várható. A bőrön kívül olcsóbb lett valamivel a külföldi kőszén (a magyar szén ára változatlan), és a fémek közül az ón és a horgany. Valamivel alacsonyabb lett az épületfának, a tűzifának és az újságpapirosnak az ára is, úgyhogy végeredményben az ipari anyagok és termékek összefoglaló indexe 142-ről 140-re csökkent. Az élelmezési cikkek és mezőgazdasági termékek indexe ezzel szemben 125-ről 126-ra emelkedett, főleg a rozs és az árpa, valamint a borjú és a sertés árának megszilárdulása következtében.

Egy négytagú munkáscsalád heti kiadásainak alakulása indexszámokban.

Formation des dépenses hebdomadaires d'une famille ouvrière de 4 membres, en nombres-indices.

(1913 = 100).

Időpont Epoque	Élelmezés Alimentation	Ruházat Habillement	Fűtés és világítás Chauffage, éclairage	Lakás Logement	Összes hetiköltség Frais hebdomadaires totaux	Összes hetiköltség a lakásból nélkül Frais hebdomadaires totaux, sans le loyer
1924 XII/31	145	166	123	25	116	149
1925 XII/31	115	131	125	46	102	119
1926 XII/31	115	124	134	60	105	119
1927 II/28	121	124	129	60	108	123
III/31	123	124	126	60	108	124
IV/30	127·7	123·7	124·8	60·0	110·6	126·5
V/31	129·2	123·7	123·8	65·0	112·5	127·4
VI/30	130·4	123·7	120·5	65·0	112·7	127·7
VII/31	125·6	123·7	120·7	65·0	110·2	124·5
VIII/31	126·1	125·0	121·3	70·0	112·0	125·2
IX/30	126·1	127·5	126·5	70·0	112·9	126·4
X/31	126·6	127·5	126·5	70·0	113·1	126·7
XI/30	121·9	129·4	129·4	75·0	112·4	124·2
XII/31	123·2	129·2	128·0	75·0	113·0	124·9
1928 I/31	121·5	135·0	123·6	75·0	112·3	124·0
II/29	121·4	135·0	122·2	75·0	112·1	123·7

A létfenntartási költségek indexszáma februárban csak jelentéktelen változást mutatott. A lakbérrel együtt számított index 112·3-ról 112·1-re, a lakbér nélkül számított index pedig 124-ről 123·7-re csökkent.

2. A pénzügyi betétek.

Dépôts en banque.

Résumé. Aux 13 principaux établissements de crédit de Budapest et à la Caisse d'épargne postale, le montant des dépôts d'épargne s'est élevé en février de 382·6 à 394·3 millions de pengős, soit de 11·7 millions. A la Caisse d'épargne postale, ils ont augmenté de 1·2 million. Mais l'effectif des dépôts sur comptes courants est tombé de 692·9 à 667·7 millions de pengős, soit de 25·2 millions. Fin février, les dépôts d'épargne ont atteint 39·3% de leur effectif de 1913, et les dépôts sur comptes courants, 78%.

*

A budapesti 13 legnagyobb pénzügyetnél és a postatakarékpénztárnál elhelyezett takarékbetétek álladéka február folyamán 382·6 millió pengőről 394·3 millió pengőre, vagyis 11·7 millió pengővel emelkedett. Januárban az emelkedés 17·8 milliót, decemberben 13·8 milliót tett ki, a februári növekedés tehát ezeknél alacsonyabb. A takarékbetétek állomány növekedése szempontjából azért február ennek dacára sem nevezhető kedvezőtlen hónapnak, mert 10 millión felüli betétnövekedés a mi viszonyaink között igen számottevő és körülbelül

A betétek alakulása.¹⁾

Formation des dépôts.¹⁾

Év, hó <i>Année, mois</i>	Takarékbetétek <i>Dépôts d'épargne</i>			Folyószámlabetétek <i>Dépôts sur comptes courants</i>		
	összege mon- tant	havi szaporu- lata — accrois- sem. mensuel		összege mon- tant	havi szaporu- lata — accrois- sem. mensuel	
		millió P — mil- lions de pengős	%		millió P — mil- lions de pengős	%
1924. VI.	3·7	—	—	85·2	—	—
1924. XII.	30·6	—	—	237·5	—	—
1925. XII.	143·0	—	—	378·2	—	—
1926. XII.	231·9	—	—	502·3	—	—
1927. VII.	324·0	15·5	5·0	564·7	24·3	4·1
" VIII.	326·0	2·0	0·6	637·7	73·0	12·9
" IX.	333·7	7·7	2·4	639·4	1·7	0·3
" X.	340·7	7·0	2·1	678·5	39·1	6·1
" XI.	351·0	10·3	3·0	676·6	— 1·9	— 0·3
" XII.	364·8	13·8	3·9	682·2	5·6	0·8
1928. I.	382·6	17·8	4·9	692·9	10·7	1·6
" II.	394·3	11·7	3·1	667·7	— 25·2	— 3·6

¹⁾ A budapesti 13 legnagyobb pénzügyetnél és a postatakarékpénztárnál. — Aux 13 principaux établissements de crédit de Budapest et à la Caisse d'épargne postale.

megfelel az elmúlt év átlagos havi szaporulatának. A takarékbetétek összegéből 28·1 millió pengő esett a postatakarékpénztárra (januárban 26·9 millió pengő).

A folyószámlabetétek álladéka ugyanezeknél a pénzügyetknél februárban 692·9 millió pengőről 667·7 millió pengőre, azaz 25·2 millió pengővel csökkent. A csökkenés nagy része a külföldi valutákban elhelyezett folyószámlabetéteknél jelentkezik, ami bizonyára ideiglenesen elhelyezett külföldi kölcsönök felhasználásával függ össze. Február végén a folyószámlabetétek az 1913. évi álladéknak 78%-át, a takarékbetétek pedig 39·3%-át érték el.

3. A részvények értéke.

Valeur des actions.

Résumé. En février, l'indice de la Bourse, qui montre le changement de valeur des actions cotées à la Bourse de Budapest, a baissé de 20·9 à 20. La baisse s'est étendue sur presque toutes les catégories d'actions, sauf celles de l'industrie textile et des imprimeries, qui ont légèrement augmenté.

*

A részvényindex, mely a budapesti tőzsdén jegyzett részvények értékalakulását mutatja, februárban csökkent. Az 1913. év óta beállott tökeváltozásokat csak az 1913. évi részvényállományt érintő elővételi jogok határáig véve figyelembe, az ily módon számított index 20·9-ről 20-ra csökkent. Az árfolyamcsökkenés csaknem az összes rész-

Részvényindex. — Indice d'actions.

(1913 = 100).

Év, hó <i>Année, mois</i>	I.	II.	A változás aránya az előző hónaphoz képest — Proportion du changement par rapport au mois précédent	
			I.	II.
			1924. VI.	11·4
1924. XII.	13·3	18·0	—	—
1925. XII.	10·2	14·0	—	—
1926. XII.	15·6	22·4	—	—
1927. VII.	20·9	30·8	1·5	1·0
" VIII.	22·0	32·7	5·3	6·2
" IX.	21·3	31·5	— 3·2	— 3·8
" X.	20·2	30·1	— 5·4	— 4·7
" XI.	20·3	30·5	0·5	1·3
" XII.	20·8	31·5	2·5	3·3
1928. I.	20·9	31·5	0·5	0·0
" II.	20·0	30·3	— 4·3	— 3·8

I. = Részvényindex az 1913. évi részvényállományt érintő változások számbavételével. — Indice d'actions, compte tenu des changements ayant affecté l'effectif de 1913.

II. = Részvényindex az összes tökevált. számbavételével. — Indice d'actions, compte tenu de tous les changements de capitaux.

vénycsoportoknál jelentkezett, csak a könyvnyomdák és a textilipari vállalatok részvényei mutattak fel némi emelkedést s a gőzmalmok részvényei megőrizték előző havi nivójukat.

Az 1913. év óta beállott tőkeváltozásokat nemcsak az 1913. évi részvényállományt érintő elővétegi jogok határáig, hanem teljes egészükben véve számba, az ily módon számított index 31·5-ről 30·3-ra csökkent.

4. Fizetéseképtelenségek.

Insolvabilités.

Résumé. *En février dernier, on a déclaré 155 insolvabilités, avec un passif de 9·5 millions de pengős. C'est une diminution considérable par rapport à janvier (180 cas, 15·9 millions de passif).*

Le nombre des insolvabilités terminées (69) a dépassé le mois précédent.

*

A decemberi és a januári ugrásszerű emelkedések után februárban az ujonnan keletkezett fizetéseképtelenségek száma visszaesett ugyan az előző hónaphoz képest, de még mindig nagyon magas és erősen felülmulja a decemberi fizetéseképtelenségek számát is. Februárban ugyanis összesen 155 fizetéseképtelenségben indult meg az eljárás, míg januárban 180, decemberben 134 fizetéseképtelenséget jelentettek. Februárban tehát 13·9%-kal kevesebb fizetéseképtelenségi eset volt, mint januárban, de 15·7%-kal több, mint decemberben. A fejlődés irányát tekintve, hasonló volt a helyzet a passzívák összegénél is, azzal a különbséggel, hogy februárban a passzívák együttes összegének abszolút csökkenése mellett az egy-egy fizetéseképtelen-

I. Új fizetéseképtelenségek.

Nouvelles insolvabilités.

Év, hó <i>Année, mois</i>	A fizetéseképtelenségek <i>Insolvabilités</i>		
	száma <i>nombre</i>	aktíváinak <i>actifs</i>	passzíváinak <i>passifs</i>
		összege P-ben — <i>en pengős</i>	
1927. VII. összesen — <i>total</i>	66	1,146.693	2,241.539
" VIII. " "	49	911.865	1,720.871
" IX. " "	60	955.348	1,826.810
" X. " "	83	1,837.509	3,224.329
" XI. " "	88	2,464.747	3,816.582
" XII. " "	134	4,420.884	8,099.789
1928. I. " "	180	10,540.408	15,866.036
" II. " "	155	6,181.756	9,491.951
Ebből: — <i>Dont:</i>			
bányászat — <i>industrie minière</i>	—	—	—
mezőgazdaság — <i>écon. rurale</i>	—	—	—
ipar — <i>industrie</i>	15	591.511	796.715
kereskedelem — <i>commerce</i>	138	5,519.925	8,602.040
pénz, hitel — <i>monnaie, crédit</i>	—	—	—
egyéb — <i>autres</i>	2	70.320	93.196

II. Befejezett fizetéseképtelenségek.

Insolvabilités terminées.

Év, hó <i>Année, mois</i>	száma <i>nombre</i>	A fizetéseképtelenségek <i>Insolvabilités</i>	
		aktíváinak <i>actifs</i>	passzíváinak <i>passifs</i>
		összege P-ben <i>total en pengős</i>	
1927 VII. összesen — <i>total</i>	92	3,433.213	26,676.268
" VIII. " "	59	1,534.357	3,061.847
" IX. " "	51	557.198	1,166.673
" X. " "	54	660.978	1,600.100
" XI. " "	64	458.280	1,015.295
" XII. " "	74	944.572	2,095.855
1928 I. " "	55	1,181.429	2,769.304
" II. " "	69	6,841.247	10,605.769
Ebből: — <i>Dont:</i>			
bányászat — <i>industrie minière</i>	—	—	—
mezőgazd. — <i>écon. rurale</i>	1	88.045	144.077
ipar — <i>industrie</i>	6	363.297	515.249
kereskedelem — <i>commerce</i>	61	6,389.905	9,946.443
pénz, hitel — <i>monnaie, crédit</i>	—	—	—
egyéb — <i>autres</i>	1	—	—

ségre eső passzívák átlagos összege is csökkent. A passzívák alakulása ugyanis a következő volt:

	A passzívák összege (millió P)	Emelkedés vagy csökkenés	Egy-egy fiz.- képtele ségre esett (P)
1927 XI.	3·8	+ 18%	43.370
1927 XII.	8·1	+ 112%	60.446
1928 I.	15·9	+ 96%	88.145
1928 II.	9·5	— 40%	61.236

A passzívák összege tehát februárban jelentősen nagyobb arányban esett vissza, mint az előfordult esetek száma és 40%-kal volt alacsonyabb a januárinál, a decemberi összeget mindenestre így is felülmulva. Úgy látszik az esetek számának növekedésével az előforduló fizetéseképtelenségek súlyossága is fokozódik és megfordítva. Erre látszik utalni az is, hogy a múlt év augusztusában, mely a fizetéseképtelenségek szempontjából az eddig észlelt legkedvezőbb hónap volt, egy-egy fizetéseképtelenségre átlagosan csak 34.500 P passzívák esett, míg az utóbbi hónapok legkedvezőtlenebbjében, januárban az átlag 88 ezer fölé emelkedett.

A fizetéseképtelenségeknek az utóbbi időben jelentősen emelkedése majdnem kizárólag a kereskedelmet érintette és így természetesen a februári visszaesés is a kereskedelem körében éreztette hatását, sőt az ipari fizetéseképtelenségek száma emelkedett is. A passzívák összege azonban ez utóbbiaknál is csökkent.

A lebonyolított (befejezett) fizetéseképtelenségi esetek száma februárban 69 volt, 14-el több, mint az előző hónapban. Néhány nagy fizetéseképtelen-

telenség lebonyolítása következtében ezek passzívainak az összege rendkívül magas, 10·6 millió P volt. Igaz viszont, hogy ezzel szemben 64·5%-ra rúgó passzíva állott, míg a januárban lebonyolított 55 fizetésképtelenségnek 2·8 millió passzíváját csak 42·7% erejéig fedezte az aktívák összege.

5. Váltóóvások.

Lettres de change protestées.

Résumé. En février dernier, on a protesté en Hongrie 9092 lettres de change, d'une valeur totale de 6·8 millions de pengős. Comparativement au mois précédent, le nombre de celles-ci a baissé de près de 1000, et le total de leur valeur, presque de 1 million de pengős. A Budapest, il a été protesté 3.122 lettres de change, représentant une valeur environ de 3 millions de pengős.

*

A januári havi végleges adatok szerint az óvatolt váltók száma 10.062 volt, 18-cal több, mint a már közölt ideiglenes összeállítás mutatta. Ennek megfelelően a váltók által reprezentált értékösszeg is valamivel magasabb lett.

A februári ideiglenes adatok szerint — a végleges adatok itt is csak jelentéktelen eltéréseket fognak mutatni — ebben a hónapban 9.092 váltó került bemutatásra, melyek együttesen 6·8 millió pengő értéket képviseltek. Januárhoz képest a bemutatott váltók száma csaknem ezerrel, értékük pedig közel egy millió pengővel csökkent. A bemutatott váltók átlagos nagysága is csökkent 777 pengőről 751 pengőre.

Óvatolt váltók. — *Lettres de change protestées.*

Év, hó <i>Année, mois</i>	Összesen — Total		Ebből Budapest <i>Dont à Budapest</i>	
	drb. <i>pièces</i>	P <i>pengős</i>	drb. <i>pièces</i>	P <i>pengős</i>
1927. VII.	7.344	5,023.821	2.481	2,181.994
VIII.	7.951	5,878.092	2.572	2,463.211
IX.	8.066	5,488.378	2.469	2,061.003
X.	9.080	7,615.305	2.929	3,222.798
XI.	9.043	7,235.981	2.995	3,343.360
XII.	9.974	7,166.049	3.219	3,029.430
1928. I.	10.062	7,814.254	3.559	3,447.272
II. ¹⁾	9.092	6,828.064	3.122	2,981.022

¹⁾ Ideiglenes adat. — *Donnée provisoire.*

Az utolsó két hónapban az óvatolt váltók megoszlása a váltók nagysága szerint a következő volt:

	d a r a b		érték pengőben	
	január	február	január	február
100 P-n alul . . .	1.317	1.206	97.074	89.769
100—1000 P között	7.129	6.554	2,706.813	2,367.538
1000—2000 P „	899	735	1,308.396	1,112.797
2000 P-n felül . .	717	597	3,701.971	3,257.960
Összesen . .	10.062	9.092	7,814.254	6,828.064

A csökkenés az összes kategóriáknál jelentkezett és viszonylag legnagyobb arányban a 2000 pengőn felüli váltókat érintette, melyeknek száma 16·7%-kal, értékösszege pedig 12%-kal csökkent.

Az összes óvatolt váltók közül Budapestén 3122 került bemutatásra, melyek közel 3 millió P értéket képviseltek.

A jegyforgalom és bankkamatláb nemzetközi adatai.¹⁾

Données internationales des billets en circulation et du taux en banque.¹⁾

Táblázatunk egységes nevezőre hozott adatai szembetűnően mutatják, hogy a jegyforgalom a háború előtti állapothoz képest a legtöbb államban jelentősen megnövekedett, egyes államokban megsokszorozódott. Feltűnően nagy az infláció némelyik államban a háborúhoz közelebb eső

¹⁾ Az aranytartalékok nemzetközi adatait l. Magy. Stat. Szemle 1928. 2. sz. 225. oldal. — *Pour les données internation. des réserves d'or, voir Revue Hongroise de Statistique, année 1928, N° 2, p. 225.*

években (1921—22), bár általában a jegyforgalom élénkülése még 1927-ben is folytatódik.

Az országok között a háború előtt Franciaország jegyforgalma volt a legjelentősebb, míg ma az Amerikai Egyesült Államok állanak e tekintetben első helyen.

A bankkamatláb általános, fokozatos visszaesése a konszolidáció felé haladást mutatja. Igen magas még mindig a kamatláb Görögországban (1927-es átlag 10·44), Bulgáriában (10), legalacsonyabb — az 1913-as kamatlábnál is kisebb — Svájcban (3·50).